

Kirjaamo@lvm.fi
joel.karjalainen@lvm.fi

Lausuntopyyntö LVM/1437/08/2016

LAUSUNTO HENKILÖJUNALIIKENTEN OSTO- JA VELVOITELIIKEN- TEESTÄ 2017

Hämeen ELY-keskuksen alueen junaliikenneyhteyksillä on keskeinen merkitys sekä alueen elinkeinoelämän että alueen asukkaiden yhteystarpeiden kannalta. Kanta- ja Päijät-Hämeestä pendelöidään paljon töihin pääkaupunkiseudulle, mutta myös Tampereen ja Kouvolan suuntaan. Pendelöintiä on myös mm. pääkaupunkiseudulta maakuntiin päin. Lisäksi myös poikittainen junaliikenneyhteys Hämeen maakuntien välillä on tärkeä, koska bussiyhteydet ovat niukat. Sekä yritysten että ihmisten sijoittuminen alueelle on paljolti perustunut toimiviin junaliikenneyhteyksiin. Yhteyksien huonontumisella voi olla merkittäviä vaikutuksia niin kuntien ja yritysten talouteen ja toimintaan kuin yksityisten elämään ja liikkumiseen.

Liikkumistarpeet

Kaikki Hämeen alueen raideyhteydet - siis Helsinki-Lahti(-Kouvola), Helsinki-Riihimäki-Hämeenlinna(-Tampere-) sekä Lahti-Riihimäki - ja niiden vuorotarjonnan yhteensopivuus ovat liikkumisen kannalta merkityksellisiä. Kaikilla niillä on runsaasti työ- ja koulumatka- sekä myös vapaa-ajan liikennettä. Junavuorojen käytettävyyden näkökulmasta ovat olennaisia erityisesti töiden ja koulujen alkamis- ja päättymisajat sekä päivän viimeisen vuoron lähtöaika Helsingistä tai Tampereelta.

Hämeen logistisesti keskeinen sijainti tukee monien alojen yritysten kilpailukykyä. Alueidenkäytön suunnittelussa on pyritty ja pyritään sijoittamaan liikennettä aiheuttavat toiminnot mahdollisimman kiinteästi hyvien liikenneyhteyksien varrelle. Myös yrityksille on tärkeää, että esimerkiksi työmatkaliikenteen edellytykset eivät huonone. Hämeen alueella kehityksen kannalta kriittisintä aluetta lienee tällä hetkellä Lahti-Riihimäki-rataosuuden junaliikenne.

ELY-keskuksen työntekijät käyttävät työmatkoillaan julkista liikennettä, jos se on mahdollista ja sujuvaa. Hämeenlinnassa pysähtyvien junien määrän väheneminen vaikeuttaa huomattavasti matkustamista, eikä lisääntynytkään bussiliikenne (mm. välillä Tampere-Hämeenlinna-Riihimäki-Helsinki Pohjolan Liikenne ja Onnibussi) korvaa puuttuvia junavuoro-

roja. ELY-keskuksen kahden toimipaikan - Lahden ja Hämeenlinnan - välisen matkustamisen kannalta olisi tärkeää, että vaihtoyhteydet Riihimäellä olisivat sujuvat, mihin vaikuttavat Hämeenlinnassa pysähtyvien junavuorojen ja Lahti-Riihimäki-välin junavuorojen yhteensopivuus. Tunnin odotus Riihimäellä on liikaa.

Taloudelliset ja muut vaikutukset

Junavuorojen vähenemisellä on taloudellisia vaikutuksia kunnille. Joukkoliikenne on keskeinen osa eheytyvää yhdyskuntarakennetta. Valtakunnallisestikin suositaan erityisesti asumisen sijoittamista joukkoliikenne-reittien - jos mahdollista, nimenomaan junaliikenteen - läheisyyteen. Hämeen ELY-keskuksen toimialueella kuntien kaavoitus perustuu monella alueella (mm. Hausjärven Monni, Nastolan - nykyään Lahden - Villähde ja Uusikylä sekä Orimattilan Henna) pysäkkiin ja sillä pysähtyviin junavuoroihin. Vuorojen väheneminen vie pohjan maankäytön suunnittelulta, ja keskeneräisten alueiden investoinnit jäävät vajaakäytölle ja ovat siksi suuri kustannus kunnille. Junavuorojen vähetessä kunnat on pakotettu järjestämään korvaavaa liikennettä.

Junavuorojen vähenemisellä on monenlaisia vaikutuksia alueen asukkaisiin. ELY-keskus katsoo, että asuinpaikkaa valitessa täytyy voida - ainakin jollakin aikavälillä - luottaa palveluiden pysyvyyteen. Asuinpaikan valinta, varsinkin, jos kyseessä on oman asunnon rakentaminen tai hankinta, on suuri askel. Junavuorojen väheneminen lisää henkilöautoliikennettä ja pahimmillaan johtaa asuin- tai opiskelupaikan vaihdokseen.

Julkisen liikenteen vuorovälin muutokset Kouvola-Lahti- ja Lahti-Riihimäki-väleillä heikentävät erityisesti opiskelijoiden liikkumismahdollisuuksia, samoin kuin niiden henkilöiden, joilla ei ole käytettävissä omaa autoa. Lahti-Riihimäki-välille ei ole syntynyt muuta korvaavaa julkista liikennettä. Kiertoteitse Lahti-Riihimäki-välillä tehtävät matkat eivät ole aitoja vaihtoehtoja, kun matkustusajat pidentyvät yli tunnilla eli kaksinkertaiseksi suoraan yhteyteen verrattuna.

Ylijohtaja

Pekka Savolainen

Yksikön päällikkö

Riitta Turunen